ΕΤΟΣ Β' — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1900 — ΑΡΙΘ. 114

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. 6.—Ἐξωτερικοῦ φρ.χρ.8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λεπροὶ καὶ ἀσεβεῖς.—Νεολαία καὶ δημοσιογραφία.—Τὸ ἐμὸν καὶ τὸ σόν.—Ὑπόγεια καὶ τάφοι.—Τί τὸ ζοφερώτερον.—Ἡμεῖς καὶ ὁ κόσμος.—Ἐπιστολὴ ἑκτη πρὸς ὀρθόδοξον χριστιανὴν γυναῖκα.—*Εὐαγγελικὸν κήρυγμα Μητροπ. Χ. Δουληγέρη*' *Δ' Κυριακὴ τῶν* Νηστειῶν.—Ἡ εὐθυμία κατὰ τοὺς νεωτέρους καὶ ἀρχαιοτέρους, ὑπὸ Ν. Ι. Γαλανοῦ.—Οἱ μὴ καθαριζόμενοι.—Γενικὴ συνέλευσις τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως».—Ἰσολογισμὸς τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως».—Κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον.—Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον.—Κήρυγμα «Ἀναπλάσεως».

ΛΕΠΡΟΙ ΚΑΙ ΑΣΕΒΕΙΣ

Εἴδετέ ποτε λεπρὸν νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν λέπραν του;

Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἄνθρωποι κάμνοντές τι χειρότερον καὶ ἐπιδεικνύοντές τι σιχαμερώτερον.

Εἶνε οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐπιδεικνύουσι τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν ἀσέβειάν των.

ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

— Ἀνάγνωσε ἐδῶ, μοῦ εἶπεν εἷς φίλος.

Καὶ μοῦ παρουσίασεν ἐφημερίδα ἐξ ἐκείνων, οἵτινες, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, διαφημίζουν τὰ ἄθλα διαφόρων ἐγκλημάτων, καὶ προβαίνουν εἰς δημοσιεύσεις ἀσεβεῖς καὶ θεωροῦν ὡς δεῖγμα πολιτισμοῦ καὶ κοινωνικῆς ἰσότητος τὸ νὰ συμφύρωνται εἰς τὰς διασκεδάσεις αἱ πόρναι μετὰ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν μητέρων μας καὶ τῶν θυγατέρων μας.

— Τί λέγει, παρακαλῶ, αὐτὴ ἡ ἐφημερίς;

— Ὅτι ἡ ἐν Μεσολογγίῳ μαθητικὴ νεολαία ἔχει τάσεις ἀρκετὰ ἐπικινδύνους εἰς τὴν δημοσίαν ἠθικήν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐσιώπησα, μὲ ἠρώτησε μετά τινα λεπτά·

— Τί σκέπτεσαι;

— Δὲν σοῦ φαίνεται περίεργον, τῷ εἶπα, νὰ ῥίπτῃ τις ἀκαθαρσίας εἰς πηγήν, καὶ μόλυσμοὺς μέσα εἰς τὰ διάφορα ῥεύματα, καὶ κατόπιν νὰ ἀπορῇ τάχα πῶς ἐθόλωσαν καὶ ἐμολύνθησαν τὰ νερά; Οὐδὲ γνωρίζω κακοῦργον μεγαλητέραν ἀπὸ ταύτην, νὰ γίνηται τις συνεργὸς εἰς ἓν ἔγκλημα, καὶ κατόπιν νὰ καμώνεται ὅτι ἀπορεῖ ποῦ εὑρέθη τὸ θῦμα.

ΤΟ ΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΣΟΝ

Ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει ὅτι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ σόν, ἤτοι τὸ ἰδικόν μου καὶ τὸ ἰδικόν σου, ἡ πρὸς περιουσίαν ἀγλαδὴ ὁρμὴ καὶ μανία, εἶνε ἀνέκαθεν τὸ αἴτιον ὅλων τῶν κακῶν καὶ ὅλων τῶν πολέμων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

ΥΠΟΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΦΟΙ

Εἰς πολλὰ μέρη ἡ νομοθεσία προβλέπει ὅπως αἱ κατοικίαι, αἱ ὁριζόμεναι νὰ ἐνοικιάζωνται ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς πληθυσμούς, κατασκευάζωνται κατὰ τρόπον ὑγιεινόν. Ἐν Ἑλλάδι ὁ μὲν Θεὸς ἔδωκε κλίμα διὰ τὴν ὑγείαν εὐνοϊκώτατον, ἡ δὲ Πολιτεία στέργει νὰ ἐνοικιάζωνται εἰς τοὺς πτωχοὺς ὑπόγεια, περὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι κατεσκευάσθησαν διὰ νὰ τροφοδοτῶσι τοὺς τάφους.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν χῶρον δι' ὅλους, τὸν ἀέρα δι' ὅλους, τὸν ἥλιον δι' ὅλους. Οἱ δὲ πτωχοί, ἀνεπαρκῶς καὶ κακῶς τρεφόμενοι, ἐκτιθέμενοι περισσότερον ἐκ τῆς ἐργασίας των εἰς κόπωσιν περισσὴν, εἰς ῥεύματα, εἰς ψύχη, εἰς βροχάς, ἔχουν, αὐτοὶ πρὸ πάντων, ἀνάγκην κατοικίας ὑγιεινῆς. Ἐν τούτοις ἡ ἀμεριμνησία τῆς Πολιτείας καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν ἡ ὠμὴ ἀπληστία, ἀντὶ οἰκημάτων πρὸς ζωὴν, τοῖς δίδουν σκηνώματα πρὸς θάνατον.

Καὶ οὕτω ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν νόμων πολιτείας, μὴ ἀντιλαμβανομένης κατὰ τρόπον χριστιανικὸν τὰ καθήκοντά της, ὑπάρχουν ἀφ' ἑνὸς ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα νὰ πληρώνωνται ὅπως φονεύωσι διὰ τῆς μεθόδου τῶν ὑπογείων καὶ τῶν ὑγρῶν καὶ σκοτεινῶν οἰκημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἄνθρωποι ὑποχρεωμένοι νὰ φονεύωνται, καὶ νὰ πληρώνωσι μάλιστα πρὸς τοῦτο.

ΤΙ ΤΟ ΖΟΦΕΡΩΤΕΡΟΝ

Ἐνυπάρχει τι τὸ ζοφερὸν εἰς τὴν σάρκα, ἥτις ἀποσυντίθεται ἐν τῷ τάφῳ. Ἀλλ' εἶνε καὶ κάτι ἄλλο, ἀπείρως ζοφερώτερον καὶ οἰκτρότερον, ἡ ζωντανὴ σάρξ, ἥτις σκεπάζει ἀπίαν ψυχήν.

ΗΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

Ὅπου μᾶς ἀρέσει λέγομεν· δὲν ἠμποροῦμεν παρὰ νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς ὅ,τι κάμνει ὅλος ὁ κόσμος.

Ὅπου δὲ νομίζομεν ὅτι μᾶς συμφέρει, τὸν ἑαυτόν μας θεωροῦμεν ὡς ὀφόντα δικαιούμενον νὰ σιματώνηται εἰς τὰς σάρκας τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐν τούτοις, ἐὰν ἠκούομεν μᾶλλον ὅ,τι μᾶς λέγει ἡ συνείδησίς μας, παρὰ ὅ,τι μᾶς διδάσκει ὁ κόσμος ἢ ὅ,τι μᾶς ὑπαγορεύουν αἱ ἀρέσεις μας, καὶ ὁ κόσμος τότε δὲν θὰ ἐζημιώνετο ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς δὲν θὰ ἐρριπτόμεθα εἰς τὴν καταβόθραν τοῦ κόσμου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚΤΗ
ΠΡΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὑπεροχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν ζῴων.

Δὲν ἀρκεῖ, κυρία, ὅτι ἀπέδειξα ὑμῖν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε ὅλος ὕλη, ἀλλὰ ἀποτελεῖται ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἤγουν ἐξ ἀρχῆς πνευματικῆς, ἐξόχως ἐνεργοῦ, καὶ ἐξ ἀρχῆς σωματικῆς, ἥτις χρησιμεύει αὐτῇ ὡς ὄργανον καὶ μέσον ἐνεργείας. Τὰ προφανῆ χαρακτηριστικὰ τῆς διανοίας, τὰ ὁποῖα παρατηροῦμεν εἰς τινα ζῷα, καὶ τὰ ὁποῖα παρεκίνησαν πολλοὺς νὰ ἐξομοιῶνται αὐτοῖς λίαν μετριοφρόνως, ἐξαναγκάκουσι νὰ πολεμήσωμεν τὴν πλάνην αὐτῶν ταύτην, τὴν ὀλεθρίαν οὐ μόνον εἰς τὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πίστιν· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπέδειξα τὰς ὑπαρχούσας διαφορὰς μεταξὺ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης, νῦν δὲ μέλλω νὰ πραγματευθῶ εἰδικῶς περὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ κτήνους.

Σημειωτέον ἐν πρώτοις, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπροικίσθη μὲ τὸ δῶρον τῆς ἐλευθερίας, ἐν ᾧ τὸ κτῆνος στερεῖται αὐτῆς.

Ἵνα δὲ καταστήσωμεν καταληπτὸν τὸ πρᾶγμα, μεταχειριζόμεθα παραδείγματα ἐκ τῆς ἱστορίας λαμβανόμενα.

Πορσήνας καὶ Μούκιος.

Ὅταν ὁ Πορσήνας ἐπολιόρκει τὴν Ρώμην, ὁ Μούκιος, νέος ἀνδρειότατος, θέλων ν' ἀπαλλάξῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου, ἐνδύεται ὡς Τυρρηνὸς χωρικὸς καὶ ἔρχεται εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων, ἀποφασίσας ἢ νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα, ἀλλὰ συνελήφθη. Ὁ Πορσήνας βιάζει αὐτὸν νὰ εἴπῃ τοὺς συνενόχους του, καὶ ἀπειλεῖ ὅτι θὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν σκληρῶς· ὁ Μούκιος, ἀντὶ ἀπαντήσεως, τίθησι τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, καὶ μὲ ἱλαρὸν βλέμμα θεωρεῖ αὐτὴν καιομένην. Ἐὰν ὅμως ζῷόν τι πλησιάσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ αἰσθανθῇ πόνον, παραχρῆμα τρέπεται εἰς φυγήν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γίνεται κατ' ἀνάγκην· διότι τὸ ζῷον εἶνε παθητικὸν καὶ ὑποκείμενον εἰς τὴν αἴσθησιν· ὁ δὲ Μούκιος, ἀνθιστάμενος εἰς τὸν πόνον καὶ εἰς τὸν φόβον τοῦ θανάτου, ἀντέχων εἰς ὅλας τὰς ψυχικὰς ἐντυπώσεις καὶ προσβολάς, καταστέλλει τὰς κινήσεις τῆς πασχούσης φύσεως· ὁ Μούκιος, θυσιάζων ἑαυτὸν ἑκουσίως διὰ τὴν ζωὴν τῶν φίλων του καὶ προτιμῶν τὸν θάνατον, δὲν ἔπεται ὅτι ἔχει δύναμίν τινα διαφέρουσαν τοῦ κτήνους;

Κοριολάνος, τίγρις, λέων, Ὀρόντης, Κράσος, κύων, Σωκράτης.

Ὁ Κοριολάνος συγχωρεῖ τοὺς Ῥωμαίους, ἰδὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἣν καὶ προβλέπῃ τὰ μέλλοντα νὰ προκύψωσιν εἰς αὐτὸν δεινὰ ἐξ αὐτῆς· ὁ λέων ὅμως, ὁ συλλαβὼν τὸ θήραμά του, ἐλκεῖ αὐτὸ μὴ ἀντιτάσσον εἰς αὐτὸν εἰμὴ δύναμιν ἠθικήν; Ἡ τίγρις, θέλουσα νὰ κατασπαράξῃ τὸν ἐχθρόν της, συλλογίζεται πῶς νὰ κανονίσῃ τὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀκληρότητα; ὅθεν οὐδὲν ἄλλο μέσον μεταχειρίζεται εἰμὴ τὸν φονικὸν αὐτῆς ὀδόντα· ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐκλέγῃ μεταξὺ ὅλων τῶν μέσων, θέλων νὰ ἐκδικηθῇ. Οὕτω ὁ βασιλεὺς τῶν Πάρθων Ὀρόντης, μὴ εὐχαριστούμενος, ἵνα ὁ Κράσος φονευθῇ διὰ ξίφους, χύνει πεπυρακτωμένον χρυσὸν εἰς τὰ στόμα τοῦ ἐνφυλακῆ τηρουμένου τούτου στρατηγοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· κορέσθητι ἐκ τοῦ εὐτελοῦς τούτου μετάλλου, τὸ ὁποῖον διακαῶς ἐπεθύμησας ἐν τῇ ζωῇ σου. Ὁ κύων δάκνει τὸν λίθον τὸν κτυπώντα αὐτὸν ἢ φεύγει· ὁ Συράκης ὅμως ὑβριζόμενος ὑπὸ τοῦ δούλου αὐτοῦ εἶπεν εἰς αὐτὸν κρατούμενον· ἐγὼ ἤθελον σὲ τιμωρήσει ἐὰν δὲν ἤμην ὠργισμένος.

Διάνοια καὶ ἔνστιγμα.

Ἄλλως τε καὶ ἡ διάνοια λάμπει ἐν ἡμῖν, ἧς τὸ ἔνστιγμα τῶν ζώων εἶναι εἰκὼν μόνον ἄνευ πραγματικότητος. Συμβαίνει δὲ τοῦτο πάντοτε εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἕκαστον εἶδος ζώου κατασκευάζει τὴν κατοικίαν αὐτοῦ καὶ μεταχειρίζεται τὰ πρεπόντα τῆς φύσεως. Ἀνεπιτήδεια νὰ ἐφεύρωσί τι καὶ τελειοποιήσωσιν, ὅλα τὰ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐργόζονται κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὔτε τὴν διάνοιαν τὴν συνδέουσαν τὰς ἰδέας, οὔτε τὴν ἐλευθερίαν τὴν ποικίλλουσαν ἐπ' ἄπειρον τοὺς συνδυασμοὺς αὐτῶν. Ὅλεν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἐὰν μὴ ἔχωσι μηδεμίαν γλῶσσαν, εἶναι διότι πᾶσα διάλεκτος ὑποτίθησι συνέπειαν ἰδεῶν καὶ ἀλληλουχίαν.

Γνωρίζω καλῶς ὅτι εὑρίσκονταί τινες πιστεύσαντες καὶ διαχρίναντες εἴ τινα ζῶα, ὡς εἰς τὸν κύνα καὶ εἰς τὸν ἵππον, σημεῖα διανοίας καὶ ἐπιτηδειότητα ἐσκεμμένην· καὶ ὅμως οὐδὲν τῶν σημείων καὶ γνωρισμάτων τούτων ὑπάρχει, ὅπερ δὲν ἀναφέρεται εἰς εἶδος ἐνστίγματος εἰδικοῦ ἐν ἑκάστῳ εἴδει ζώου, ἐνστίγματος, ὅπερ δύναται νὰ ἦνε μᾶλλον ἢ ἧττον ἀνεπτυγμένον εἰς τὰ ἄτομα κατὰ τὸν λόγον τῆς τελειότητος, μικρᾶς ἢ μιγάλης, τῶν ὀργάνων αὐτῶν, καὶ τῶν σχέσεων τῶν ὀργάνων τούτων πρὸς τὴν ἐπιδρῶσαν φύσιν ἐπ' αὐτά.

Τὰ δείγματα καὶ χαρακτηριστικὰ ταῦτα τῆς διανοίας οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ οἱ μᾶλλον ὑψούμενοι βαθμοί, ἡ περίοδος ἡ πλέον μεμακρυσμένη τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐνστίγματος τούτου, θεωρουμένου σχετικῶς πρὸς τὰς χρείας τοῦ ζώου καὶ τὰς σχέσεις τούτου, εἴτε πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, εἴτε πρὸς τὸν ἄνθρωπον, προσωρισμένον, ἵνα ἀρχὴ αὐτῶν. «Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου· τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν». (Ψαλμ. Η', 7).

Τῷ ὄντι εὐσεβὴς Κυρία, θεωροῦντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν ἐπιγείων ὡς κυριάρχης, μάλιστα δὲ ἐν τῇ ἐνεστώσει καταστάσει τῆς ἀτελείας αὐτοῦ, ἐυνάμεθα εὐκόλως νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς ὑπεροχῆς ἡμῶν ἐπὶ τῶν κτηνῶν καὶ νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀκτῖνα τῆς διανοίας αὐτῶν, ἥτις εἶναι οἰκεία ἡμῖν· ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις ὅτι ἑτέθη ἡμῖν ἐν πρώτῳ σχεδίῳ, ὅπως ἔχωμεν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τελειοποιοῦμεν αὐτήν. Παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ κρίνητε ἡ ἴδια περὶ τούτου.

Ἀρά γε ἀπὸ τὰ βόδα καὶ τὰ λοιπὰ ἄνθη, ἅτινα ὑμεῖς συνελέξατε ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐκ τῶν φραγμῶν, δὲν ἐποιήσατε διὰ τῆς καλλιεργείας διτλὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα κοσμοῦσι τὸ κενὸν μέρος τοῦ ἀνθῶνος ὑμῶν καὶ πληροῦσιν ὑμᾶς εὐωδίας τὴν κατοικίαν ὑμῶν; Ἀρά γε δὲν ἔχετε διὰ τοῦ ἐγκεντρισμοῦ πολλαπλασιάσει καὶ ποικίλει καὶ τελειοποιήσει τοὺς καρποὺς τῶν κήπων ὑμῶν; Ἐὰν ἡ δουλειὰ ἡ μέλισσα παράγει τὸ μέλι της, καὶ ὁ μύρμηξ συγκομίζει τὴν προμήθειάν του, καὶ ἡ ἀράχνη ὑφαίνει τὸ ὕφασμά της, καὶ ἡ χελιδὼν κατασκευάζει τὴν φωλεάν της, ὑμεῖς συνεργάσθητε ἐλευθέρως καὶ ἑκουσίως μετὰ τῆς θείας Προνοίας εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ συγκομιδὴν ἀφθόνων καρπῶν· ὑφ' ὧν ἔκαστοι ἐπληρώσατε τὰς ἀποθήκας ὑμῶν. Ἀρά γε δὲν ἐχρησιμοποιήσατε διὰ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ ὑμῶν τὰ ὅσα ταῦτα, μὲ τὰ ὁποῖα ψευδὴς φιλοσοφία ἀγωνίζεται ἐπιθυμοῦσα νὰ σᾶς ἐξομοιώσῃ; Ταῦτα οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ τόσοι δοῦλοι, ὑποκείμενοι εἰς τὰς διαταγὰς ὑμῶν, ὧν τὸ ἔνστιγμα, τὴν ἰσχύν, τὴν ἱκανότητα, τὴν εὐκινησίαν καὶ τὰς κλίσεις περιποιεῖσθε πρὸς ἰδίαν ὑμῶν ὠφέλειαν.

Βεβαίως ὁ κορπὸς τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἰδρώτων αὐτῶν ὑμῖν ἀνήκει, τὸ δέρμα καὶ ἡ ὕπαρξις αὐτῶν ὑμῖν ἀνήκουσι, χωρὶς ποτὲ νὰ ἔχωσι τὴν ὑποτιθεμένην διάνοιαν, ἵνα ὑπεκφεύγωσι τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν καὶ κυριότητα ὑμῶν, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ συλλαμβάνωσιν ἰδέαν ἀνεξαρτησίας· ἂν καὶ φέρεσθε πολλάκις σκληρῶς πρὸς αὐτὰ ἐν καιρῷ τῶν ἐργασιῶν ὑμῶν, οὐχ ἧττον διαμένουσιν ἡμῖν πιστὰ καὶ εὐπειθῆ. Διότι οὐδὲν κτῆνος ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ κινεῖν στάσιν, σύναθροίζειν, ὀργανίζειν καὶ παρατάσσειν τὰ ὅμοια ἐναντίον ὑμῶν. Διατί τοῦτο; διότι δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς οὔτε διάνοια, οὔτε σκέψις, αἵτινες πρεῖσταται ἐν τῷ φοβερῷ πολέμῳ τῶν δούλων, ὑφ' οὗ ἡ Ἰταλία ποτὲ κοθημόχθη καὶ ἡ Ρώμη ἐταράχθη.

Φυσικοὶ καὶ Φυσιολόγοι.

Νῦν δὲ ἀκολουθήσωμεν τοὺς φυσικοὺς καὶ φυσιολόγους εἰς τὰς ἀποκαλύψεις καὶ εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν. Πόσαι ἐργασίαι ὧν τὰ ζῶα οὐδὲ κἂν ἰδέαν ἔχουσιν! Ὑπὸ τὴν χεῖρα τῶν σοφῶν τούτων, ὧν ἡ μεγαλοφυΐα λαμβάνει ἀπὸ τὴν φύσιν τὰ μυστήριά της καὶ ἀνακαλύπτει τοὺς νόμους, ὅλα τὰ σώματα ὑποκείμενα εἰς ἀνάλυσιν, διαλύονται, καὶ ἀποσυντίθενται. Αἱ ποικιλίαι καὶ τὰ ἄτομα τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ὠργανισμένων σωμάτων, πολλαπλασιάζονται, τελειοποιοῦνται· νέα ἄλατα, νέαι γαῖαι, νέαι μίξεις ἐνὶ λόγῳ δημιουργοῦνται καὶ

ἀνάγκασε, ἀνεξιχνίαστα τὰ ἀόρατα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου! Αὕτη φαίνεται οὖσα μόνον τυφλὴ μηχανὴ κατά τινα δύναμιν ἄφρονα διὰ πέτρα ἄλλως γήϊνα, ἐνεργοῦσα ἢ λειτουργοῦσα χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἄλλην ἐνέργειαν, εἰμὴ τὴν τῶν αἰσθήσεων, οὔτε ἄλλην ἐπίδρασιν, εἰμὴ τὴν τῆς κινήσεως. Αὕτη ἔχει ὡς κινητήριον δύναμιν φυσικήν, περὶ ἧς οὐδέποτε σκέπτεται. Ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος μόνος διανοεῖται καὶ σκέπτεται ἀφ' ἑαυτοῦ.

Πανσυλβανία, κάστορες, ἄνθρωποι.

Νῦν δὲ ἐξετάσωμεν τὰς μεταβολὰς τὰς γενομένας ἐν τινι χώρᾳ τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις ἦτο κεκαλυμμένη ἄλλοτε ὑπὸ δασῶν καὶ ὑδάτων, οἰκητήριον τῶν πάγων, τῶν καταιγίδων, τῶν ἀγρίων θηρίων, τῶν ἰοβόλων ἑρπετῶν. Αἱ ἀναθυμιάσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔπαυσαν συνεπιπορευόμεναι ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ τούτου ἐδάφους καὶ ἐξατμιζόμεναι ἐξ αὐτοῦ, ἀποκαθιστῶσι διορκῶς τὸν οὐρανὸν νεφελώδη καὶ τὸν ἀέρα μεμολυσμένον, χωρὶς οἱ κάστορες, οἵτινες εἶχον κατασκευάσει ἐκεῖ τὰς καλύβας των, νὰ ἐπιναήσωσί τι κρὸς ἐλάχιστην βελτίωσιν τῶν τόπων ἐκείνων. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως, κυρία, ἀνεκήθησαν νὰ βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν τῆς χώρας ταύτης. Οὕτω δὲ ἐν ἔτει 1681 ὁ Γουλιέλμος Ρένυ μετέβη εἰς Ἀμερικὴν ἐν τόπῳ ὀνομαζομένῳ Πανσυλβανία ἢ δάσος τοῦ Πήνν, ἔνθα συνέστησεν ἀποικίαν, τῆς ὁποίας ἡ διάδοχὴ ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε μετά τινα ἔτη ὁ τόπος ἐκεῖνος ἀπέβη ἡ ἀποθήκη τῶν περὶξ ἐπαρχιῶν καὶ τῶν Ἀντιλλῶν Νήσων.

Οὗτοι δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον διὰ διαφόρων ὀργάνων ἐφευρεθέντων καὶ χαλκευθέντων ὑπ' αὐτῶν, ἀπέκοψαν τὰ ἐκτεταμένα ἐκεῖνα δάτη, κατέστρεψαν τὰς φωλεὰς τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ διωχέτευσαν τὰ λιμνάζοντα ὕδατα, καὶ οὕτω μετεποίησαν καὶ μεταμόρφωσαν τὸν τόπον εἰς τερπνοὺς λειμῶνας καὶ πεδιάδας, καλυφθείσας εὐθὺς ἔπειτα ὑπὸ πλήθους διαφόρων δημητριακῶν καρπῶν. Αἱ δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις διεσκεδάσθησαν, ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκαθαρίσθη, αἱ καταιγίδες ἔπαυσαν, ὁ οὐρανὸς ἀπεκάλυψε τὸ κυάνεον χρῶμά του καὶ ὁ ἥλιος λάμπων ἐξηκόντισε τὰς εὐεργετικὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ. Ναί, ὁ ἄνθρωπος μόνος ἐδυνήθη νὰ μεταβάλῃ τὸ πρότερον ἄγριον κλίμα, εἰς κλίμα τερπνὸν καὶ ὡραῖον, καὶ διὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν αὐεργετικῶς, ἐκάλυνε τὸ κτῆμα αὐτοῦ, ἔκτισε βωμόν, ὑνήγειρε ναὸν εἰς τὴν ὑψίστην, τὴν αἰώνιον, τὴν δημιουργικὴν καὶ παντοδύναμον Διάνοιαν, ἐξ ἧς προῆλθεν ἀκτίς, ἵνα φωτίσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διευθύνῃ ἐπ' ἀγαθῷ τὰ διανοήματα, τὰ βιούλεύματα καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ.

Ἄνθρωπος καὶ χελιδών.

Ὁποία λοιπὸν ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν περιηγήσεων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κατάρρων τῶν περιπλανωμένων ἀλόγων ζώων! Οὕτω κ. χάριν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος πλῆθη πτη-

νῶν ἔρχονται ἕκαστον κατὰ τὸ προσιδιάζον αὐτῷ ἔνστιγμα καὶ ζητοῦσι κεκραμμένην ἀτμόσφαιραν, γλυκυτέραν ἐκείνης, ἥτις βασιλεύει εἰς τὰς χώρας, ἐν αἷς διῆλθε τὸ θέρος. Ἀλλ' ἀρά γε ἠξεύρουσι ποῦ πορεύονται; Ἡ χελιδὼν ἐκείνη, ἥτις ἀφήνει τὸ ἄσυλον, ὅπερ εἴχετε ὑμεῖς, Κυρία, χαρίσει ὑπὸ τὸ ἰδικόν σας, ἡτοίμασεν ἀρά γε ἐσκεμμένως ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν μακρὰν της ὁδοιπορίαν; οὐχί. Ποῖον εἶχεν ὁδηγόν; οὐδένα. Ποίας χώρας εἶχε πρόθεσιν νὰ ἐπισκεφθῇ; ἀγνοεῖ ὅλως ταῦτας. Ποίας γνώσεις, ποῖα μέσα τελειοποιήσεως θέλει φέρει εἰς τὴν ἐπιστροφήν αὐτῆς; οὐδέν. Κατὰ τί τὸ ἔμφυτον αὐτῆς θέλει ἀναπτυχθῇ πλειότερον; Κατ' οὐδέν. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἐπισκέπτεται τὰς διαφόρους χώρας τῆς γῆς θέλων τοῦτο. Ἡ ἐλευθέρα καὶ ἐσκεμμένη πορεία του δὲν ἐξαρτᾶται οὔτε ἐκ τῶν καιρῶν, οὔτε ἐκ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Ταξειδεύει κατὰ θέλησιν καὶ καθ' ὁμοίους καιρούς, ποτὲ μὲν ὑπὸ τὸν πόλον, ποτὲ δὲ ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην. Γνωρίζει ποῦ ὑπάγει καὶ διατί ὑπάγει ἐκεῖσε. Ἡ διάνοιά του ἐφευρίσκει ὁδηγούς, τὸν μαγνήτην κεκρυμμένον ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς, καὶ τοὺς φανοὺς τοὺς λάμποντας ἐν τῷ στερεώματι.

Ὁ ἄνθρωπος ἐργαζόμενος δι' ἑαυτὸν ἐργάζεται διὰ τὴν κοινωνίαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα μεταδίδει τοὺς θησαυροὺς τῆς γνώσεως διὰ τῆς περιγραφῆς τῶν τόπων καὶ χωρῶν, ἃς εἶδε καὶ διέτρεξε, γνωρίζει τὰ πλοῦτη, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐν αὐταῖς, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα τὰ κατοικοῦντα ἐκεῖ, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τὰ ἐπικρατοῦντα, τὰ φυτά, τὰ ἄνθη, τοὺς φωτίζοντας ἀστέρας, καὶ πληροφορεῖ τοὺς περιηγητὰς καὶ ταξειδιώτας περὶ τῶν κινδύνων, οἷς διατρέχουσιν, ἐὰν μὴ ἀπλίζωνται μετὰ τῆς προσηκούσης φρονήσεως. Οὕτω δὲ διὰ μὲν τοῦ λόγου περιγράφει τὰς χώρας ταύτας, διὰ δὲ τῆς ζωγραφικῆς δεικνύει αὐτάς· διὰ δὲ τῆς γραφῆς μεταδίδει τὰς ἰδέας καὶ σκέψεις εἰς τὰ πρόσωπα τὰ δυνάμενα νὰ διδαχθῶσιν ἀπ' αὐτῶν. Ἐντεῦθεν πᾶς ἕκαστος ἄνθρωπος ποιεῖ ἐκ τῶν ὁδοιποριῶν του, ἐκ τῶν παρατηρήσεών του, ἐκ τῶν ἀνακαλύψεών του, τὰς ὁδοιπορίας, τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰς ἀνακαλύψεις ὅλων ἐκείνων τῶν ὁμοίων του, οἵτινες ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς γῆς θέλουσι νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῶν. Οὕτω πως εἶναι δυνατόν, Κυρία, νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς συγχρόνους καὶ μεταγενεστέρους ἡμῶν τὰς γνώσεις καὶ τέχνας ἡμῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἡμεῖς πρῶτοι τε λειοποιηθῶμεν, νὰ τελειοποιῶμεν αὐτοὺς καὶ ὑψῶμεν ὑπεράνω τῶν αἰσθητῶν ὄντων.

Ὁ Πλάτων διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἀνεκάλυψε τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ὑπερτάτου ὄντος, καὶ ὁ Κολόμβος προκηρύξας κόσμον ἄγνωστον μέχρις αὐτοῦ, ὑπερνικᾷ ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ διεύθυνει ἑκουσίως εἰς τὴν νέαν ταύτην γῆν τὴν ἐπικίνδυνον θαλασσοπορίαν του. Ἡ τύχη ἀρά γε προσφέρει εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐνταφερόυσαν ἀνακάλυψιν; Ἄλλα τῆς εὐκαιρίας δραττόμενος ἐκείνει αὐτὴν διὰ τῆς διανοίας. Ἀρά γε ἄνευ σκοποῦ καὶ τέλους, ἤγουν τυχαίως, ὁ πλὴξ κατασκευάζει τηλεσκόπιον; ὁ Γαλιλαῖος μιμούμενος αὐτόν, τελειοποιεῖ καὶ μεταχειρίζεται αὐτό, ἵνα αὐξήσῃ καὶ εὐρύνῃ τὰς ἀνακαλύψεις τῆς ἀστρονομίας.

Οὕτω δὲ κατανοοῦμεν, Κυρία, ὅτι ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ διάνοια ἡμῶν εἶναι τρανοὶ ἐνδείξεις τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν ζώων. Ἔχω ἀκόμη πλείονα νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀλλ' ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἐκθέσω ταῦτα ἐν ἑτέρᾳ ἐπιστολῇ, θέλων νὰ δώσω καιρὸν εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μελετήσωσι ταύτην.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΑΟΥΛΗΓΕΡΗ

Β'. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται.

Οἱ θεσπέσιοι λόγοι τῆς χάριτος, οἵτινες ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τὰ ὑπερφυῆ αὐτοῦ θαύματα εἶχον τοσοῦτον ἐκπλήξῃ τὸν Ἰουδαϊκὸν κόσμον, ὥστε ἀγεληδὸν ἔτρεχον ὅπισθεν αὐτοῦ οὐ μόνον *ὁσάκις εὑρίσκετο* ἐντὸς τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐρήμοις, ἔνθα μετέβαινε χάριν ἡσυχίας καὶ μικρᾶς ἀναπαύσεως, καὶ ἐκεῖ τὸν ἀνεκάλυπτον καὶ συνέτρεχον ἄλλοι μὲν πρὸς θεραπείαν, οἱ δὲ πρὸς ἀκρόασιν τοῦ ὑπὲρ μέλι γλυκέος θείου αὐτοῦ λόγου, μὴ λαμβάνοντες καθόλου ὑπ' ὄψει οὔτε τὸ μακρυνὸν τῶν ἀποστάσεων οὔτε τὰς παντοειδεῖς στερήσεις καὶ κακουχίας τῆς ἐρήμου.

Μεθ' ἡμέρας τινὰς ἀπὸ τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καθαρισμὸν λεπροῦ τινος[1] ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθε πάλιν, λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, εἰς τὴν πόλιν Καπερναούμ, ἀλλὰ μόλις ἠκούσθη τὸ τοιοῦτον καὶ ἐγνώσθη ὅτι εὑρίσκετο ἐντὸς οἰκίας τινός, ἀμέσως ἀτεκλείσθη, διότι εὐθὺς ἀσφυκτικῶς ὑπερπληρώθη ἡ οἰκία καὶ κατεπλημμύρησεν ἀπὸ κόσμον ἡ αὐλή, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ προσεγγίσῃ τις ἢ καὶ μακρόθεν νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐκεῖ, λέγει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής, «ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον»[2].

Τίνα λόγον ἐλάλει ὁ Ἰησοῦς;

Ἐλάλει τὸν κατ' ἐξοχὴν λόγον, τὸν ἕνα καὶ μόνον λόγον δι' οὗ τρέφονται, τέρπονται, φωτίζονται καὶ ἀναπλάττονται αἱ τῶν πιστῶν ψυχαί, ἐλάλει τὸν λόγον τὸν τελειοῦντα τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν λόγον τὸν περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Σωτὴρ, ἐπειδὴ αὐτὸς οὗτος εἶνε «ὁ ζῶν λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος (καὶ ἰσχύων ἐπαρκῶς) ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας...»[3] Ὁ Σωτὴρ, λέγομεν, ἐλάλει καὶ σήμερον ἔτι λαλεῖ τὸν λόγον τὸν ἰσχυρότερον παντὸς ἄλλου λόγου τὸν λόγον ὅστις δύναται νὰ περιστείλῃ καὶ νὰ διαλύσῃ τοὺς

1) Μάρκ. α'. 42.
2) Αὐτόθι β'. 2.
(3) Ἑβρ. δ'. 12.

ποικιλομόρφους λόγους τῶν ἀσεβειῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν, τοὺς λόγους τῆς βλασφημίας, τῆς ἀδικίας καὶ πάσης ἁμαρτίας καὶ φαυλότητος.

Ὁ λόγος, ὃν λαλεῖ ὁ Ἰησοῦς, καλῶς νοούμενος, ἐμπράκτως παρὰ τῶν διδασκόντων κυρούμενος καὶ εὐδοκίμως ἀναπτυσσόμενος ἐξεγείρει τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ἁμαρτίας, καθαρίζει καὶ ζωοποιεῖ αὐτὰς καὶ ἄγει, ὡς τρανώτατα μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία, τοὺς «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου» καθημένους ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως.

Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀσφυκτικὴ συνάθροισις ἡ ἐμφαίνουσα τὴν ἐλκυστικὴν δύναμιν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ ὕψος τοῦ θείου Διδασκάλου ἀφ' ἑνός, τὴν ἁπλότητα δὲ τῶν καρδιῶν ἀφ' ἑτέρου, αἱ ὁποῖαι ἐκρέμαντο ἐκ τῶν θείων αὐτοῦ χειλέων, ἐπρόκειτο νὰ διαταραχθῇ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ, ὃν ἔφερον «αἰρόμενον (βασταζόμενον) ὑπὸ τεσσάρων.»[1]

Καὶ διεταράχθη ποσῶς; οὐχί· διατί; διότι ἡ προσήλωσις *καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῷ προσαιλῷ εὑρισκομένων* ἦτο τοσαύτη, ὥστε μεθ' ὅλον τὸ ἐλεεινὸν θέαμα, τὸ ὁποῖον παρίστα ἡ κατάστασις ἀνθρώπου ἐκτάδην κειμένου ἐπὶ τῆς κλίνης, ἀκινήτου καθολοκληρίαν φερομένου ὑπὸ τεσσάρων καὶ διαφέροντος τοῦ νεκροῦ μόνον κατὰ τὴν ἀναπνοήν, ἡ κατάστασις τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀνθρώπου, ἡ ὁποία καὶ τοὺς λίθους αὐτοὺς ἠδύνατο νὰ συγκινήσῃ, δὲν κατώρθωσε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς βαστάζοντας τὸν κράββατον τοῦ παραλυτικοῦ εἴσοδον, διότι ἡ δύναμις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ προσήλωσις αὐτῶν εἰς τὸν Χριστὸν τοὺς εἶχεν ἐντελῶς ἀπορροφήσῃ καὶ αἰχμαλωτίσῃ, ὥστε πᾶν ἄλλο ἀντικείμενον πλὴν τοῦ Σωτῆρος νὰ μὴ δύνανται, καίπερ βλέποντες καὶ ἀκούοντες, οὔτε νὰ βλέπωσιν οὔτε νὰ ἀκούωσιν.

Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ ἐπιθυμία τῶν βαστοζόντων τὸν παραλυτικὸν ἐπετεύχθη, διότι εἶχεν ὡς νικητήριον δύναμιν αὐτοὺς τὴν νικῶσαν πᾶσαν δυσκολίαν πίστιν, ἥτις ὤθησε καὶ ἀνεβίβασαν τοὺς φέροντας τὸν παραλυτικὸν εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ἤνοιξαν καὶ δι' αὐτῆς κατεβίβασε τὸν παραλυτικὸν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ, ὅπτις, ἀφοῦ διὰ τῆς ἐφεκτικότητος, ἣν ἐδείξε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν τελεσθέντων, ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὅτι πρέπει ἀκραδάντως νὰ πιστεύωμεν καὶ μέχρι τέλους νὰ ἐπιμένωμεν, ἐδωρήσατο, ἀμοίβων τὴν θερμὴν αὐτῶν πίστιν, τὸ ὕψιστον καὶ ἀπέρως μέγιστον δῶρον, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀποδείκνυται ὅτι ἔπασχεν ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ παραλυτικοῦ «Τέκνον, λέγει, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.»[2]

Ὦ πόσον γλυκεῖα ἡ προσφώνησις αὕτη τοῦ Σωτῆρός μας! Ἵνα νοηθῇ τὸ μέγεθος τῆς χαρᾶς, τὴν ὁποίαν προξενεῖ, πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὴν θέσιν ἑνὸς καταδίκου, εἰς τὸν ὁποῖον χαρίζεται ἡ ζωή, ἢ ἑνὸς ὑποδίκου κρινομένου καὶ περιμένοντος τὴν ἀπόφασιν τῶν δικαστῶν ἢ ἑνὸς πάσχοντος ψυχικῶς καὶ σωματικῶς καὶ τρέμοντος διὰ τὴν ἐπικειμένην ἀπώλειαν τῆς ζωῆς του καὶ διὰ τὴν ἐπακολουθήσουσαν αἰώνιον τιμωρίαν, ἥτις ἀπὸ τοῦδε τοῦ βίου μαρτυρεῖται ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς φωνῆς, ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως.

Βεβαιότατα ἐν τῷ βυθῷ αὐτῷ τῆς ἀθλιότητος ἀπελπιστίας τὸ «Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου», ἐχόνως ἐπακολούθηκε τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ θνήσκοντος ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ τὴν τοῦ συνειδότος ἅμα ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ βάρους τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, προξενεῖ τοιαύτην καὶ τοσαύτην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, τὴν ὁποίαν μόνον οἱ ἀπολαύοντες τοιούτων δωρεῶν ἠγνόησαν καὶ οἱ ψυχολόγοι καὶ οἱ νηφαλίοι σκεπτόμενοι φαντάζονται.

Καὶ ἂν πάντες δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὸ μέγεθος μιᾶς τοιαύτης ἀνεκλαλήτου χαρᾶς, βεβαίως πάντες, καὶ μάλιστα ὅταν εἶνε καὶ πρόσωπα, αἰσθάνονται ἐνδόμυχον χαρὰν καὶ ἔκπληξιν διὰ μίαν ὑπερφυᾶ θεραπείαν ἑνὸς ἀτάφου νεκροῦ, ὡς τοῦ παραλυτικοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ ἡ θέα αὐτὴ, ἐκείνει τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν οἶκτον πάντων· πλὴν, ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου μᾶς δικαιόπτει τὴν σκέψιν αὐτὴν, ἐξαιρουσα τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς τούτων ὁπαδοὺς, τοὺς φθονερούς, οἵτινες, ὅταν ἴδωσιν ὅτι ὑπερέχει τις αὐτῶν, ὅταν ἀκούσωσι περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ τι ἐπαινούμενον ἢ καὶ ἐξιστορούμενον σοὶ λέγουσι «Καὶ τί εἶνε αὐτός, καὶ ποῖος ξέρει διατὶ τὰ κάμνει, καὶ ποῖος τὸν ἔβαλε νὰ τὰ κάμῃ, καὶ αὐτὸς τάχα εὑρέθη....» τοῦθ' ὅπερ καὶ τότε ἐξ ὅλου ἐκείνου τοῦ πλήθους μόνοι οἱ πάτρωνες τῶν φθονερῶν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἔπραξαν εἰπόντες «Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός;»[3]

Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς «τῷ πνεύματι αὐτοῦ», ἐν τῇ ἰδιότητι δηλονότι τῆς θείας αὐτοῦ κρυφιογνωσίας καὶ παγγνωσίας, συλλαμβάνει τὴν πονηρίαν τῶν διαλογισμῶν αὐτῶν καὶ προβάλλων εἰς τοὺς τυφλόττοντας ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τὰ ἔργα τῆς ἀτείρου ἀγαθότητος καὶ παντοδυναμίας αὐτοῦ τοὺς καθιστᾷ ἀναπολογήτους. Ποῖον, λέγει εἰς αὐτοὺς, ἐκ τῶν δύο εἶνε τὸ εὐκολώτερον, νὰ εἴπω εἰς τὸν παραλυτικόν, Συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἴπω εἰς αὐτόν· Σηκώθητι, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Διὰ νὰ μάθητε δὲ, λέγει, ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς, ἰδοὺ ὅτι κάμνω τὸ δυσκολώτερον, καὶ διατάσσει τὸν παραλυτικὸν νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὸν κράββατόν του καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκον του, τοῦθ' ὅπερ ἀμέσως γίνεται ἐνώπιον πάντων· «ὥστε ἐξίστασθαι πάντας (νὰ ἐκπλήττωνται πάντες) καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας, Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν»[4]

Πάντως, διότι τότε καὶ μόνον ἐφάνη ἡ σοφία καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Λόγου αὐτοῦ. Σοφοὶ διδάσκαλοι καὶ ῥήτορες προσελκύοντες τὰ πλήθη

(1) Μάρκ. 3.
(2) Αὐτόθι 5.
(3) Αὐτόθι, 7, 8.
(4) Αὐτόθι 12.

ὑπῆρξαν πολλοί, ἀλλὰ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας καὶ νὰ μεταβάλλῃ τοὺς πενθοῦντας εἰς ἀγαθοὺς διὰ τῆς ἀναγεννήσεως οὐδεὶς ποτὲ ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὸ «Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» κατακαίει τὰ σπλάγχνα τῶν διαφόρων ἀθέων, διότι μαρτυρεῖ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ὅστις δὲν πιστεύει ἀναγκάζεται νὰ τὴν πολεμῇ.

Ἐν τῷ συντόμῳ ἐρμηνευθέντι εὐαγγελικῷ κειμένῳ ὁμολογεῖται πασιφανέστατα, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται, ὁ θεμελιώδης χαρακτὴρ τῆς Πίστεως ἡμῶν, ἡ θεότης τοῦ Ἰδρυτοῦ αὐτῆς καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ Χριστιανικὸν οἰκοδόμημα μεταπίπτει εἰς ἓν ἁπλοῦν φιλοσοφικὸν σύστημα, μεταβαλλόμενον καὶ ἀλλοιούμενον κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ὀρέξεις τῶν ἀνθρώπων, ὡς τοιοῦτον δὲ, ὡς μίαν ἁπλῆν δήλονότι ἠθικολογίαν θεωροῦσι τὸν Χριστιανισμὸν οἱ σήμερον καὶ πάντοτε πολεμοῦντες αὐτὸν ὑλισταὶ καὶ παντοειδεῖς ἄθεοι, θέλοντες μάλιστα νὰ λέγωνται καὶ Χριστιανοί, ὅπως ἐκμεταλλεύωνται τὸν Χριστιανισμὸν ὑπὲρ ὑπὲρ τῶν πονηρῶν σκοπῶν των, ὑβρίζοντες δὲ καὶ ἐπιτιθέμενοι κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀξίων αὐτοῦ λειτουργῶν, ὅταν δικαίως ἀξιοῦσιν, ἵνα πᾶς ὅστις θέλει νὰ εἶνε Χριστιανὸς ἀκολουθῇ τὴν Πίστιν καὶ τὰ παραγγέλματα αὐτῆς καὶ οὐχὶ νὰ ἀξιῶσιν ἀσεβῶς νὰ ἀκολουθεῖ ἡ Πίστις αὐτοῦ καὶ τὰ χαλιάτων.

Η ΕΓΘΥΜΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΥΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ὅταν ἔχωμεν πυρετόν, ὅλα μᾶς φαίνονται πικρὰ καὶ ἀηδῆ· βλέποντες ὅμως ἄλλους μὲ εὐχαριστησιν νὰ τρώγωσι καὶ νὰ πίνωσιν, ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ αἴτιον δὲν εἶνε αἱ τροφαὶ ἢ τὰ ποτά, ἀλλ' ἡ νόσος ἡμῶν· τοιουτοτρόπως, καὶ ὅταν βλέπωμεν ἄλλους νὰ εὐθυμῶσι, δι' ὅσα φέρουσιν εἰς ἡμᾶς ἀθυμίαν, τὸν ἑαυτόν μας πρέπει νὰ αἰτιώμεθα.

Ὁ βίος ἡμῶν ἔχει καὶ τὰ καλά του, ἔχει καὶ τὰ κακά· καὶ προκειμένου περὶ ἠθικοῦ κακοῦ, ἀνακαλύπτει τις εὐκόλως τὰ ξένα καὶ παραβλέπει τὰ ἰδικά του· προκειμένου περὶ ἀπολαύσεως, διατί νὰ ἀναζητῇ καὶ νὰ μεγαλώνῃ τὰ ἰδικά του κακά, νὰ θεωρῇ δὲ ὡς μηδαμινὰ τὰ ξένα; Διατί, ὦ κάλοτυχε, προσέχεις τόσον πολὺ εἰς τὴν ἰδικήν σου δυστυχίαν, καὶ ὑπ' ὄψιν σου πάντοτε τὴν ἔχεις καὶ ὡς νέαν τὴν θεωρεῖς, τὰ δὲ πλησίον σου ἀγαθὰ παραβλέπεις; Καὶ τί ἔχομεν, δύναταί τις νὰ εἴπῃ; ἔχετε ἄλλος μὲν δόξαν, ἄλλος οἶκον, ἄλλος σύζυγον ἀγαθήν, ἄλλος φίλον. Ἀντίπατρος ὁ Ταρσεύς, ὅτον ἀπέθνησκεν, ἀναλογιζόμενος τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν βίον του ἀπέκτησε, δὲν παρέλιπεν οὐδὲ τὸ καλὸν ταξειδίόν του ἀπὸ Κιλικίας μέχρις Ἀθηνῶν.

Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ παραβάλλωμεν τὴν θέσιν μας πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους καὶ τότε θὰ εὐθυμῶμεν. Ἐνῷ τώρα, ἐκεῖδὴ οἱ δεδειμένοι ἀποβλέπουσι πρὸς τοὺς λελυμένους, ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ἐλευθέρους· οἱ ἐλεύθεροι πρὸς τοὺς πολίτας· οὗτοι πρὸς τοὺς πλουσίους· οἱ πλουσιοι πρὸς τοὺς σατράπας, οἱ σατράται πρὸς τοὺς βασιλεῖς, οἱ βασιλεῖς πρὸς τὸν Θεόν, θέλοντες ἀχεδὸν νὰ βροντῶσι καὶ νὰ ἀστραπτωσιν, ἡ χαρὰ φυγαδεύεται ἀπὸ αὐτούς.

Τὴν εὐθυμίαν τὰ μέγιστα ἐμποδίζει καὶ τὸ ὅτι καλλιεργοῦμεν ἐπιθυμίας ἀνωτέρας τῶν δυνατοτήτων μας, καὶ ἀφιέμενοι εἰς ἐλπίδας ἀνεκπλήρωτους μεμφόμεθα ἔπειτα διὰ τὴν ἀνατυχίαν τὴν τύχην· ἀλλ' οὔτε μὲ τὸ ἄρτρον τοξεύει τις, οὔτε μὲ τὸ βῶδι τὸν λαγὸν κυνηγεῖ. Ὅτι δὲ ὁ καθεὶς ἐντός του ἔχει τὰ τιμεῖα τῆς εὐθυμίας καὶ δυσθυμίας, ἀπόδειξις εἶνε τὸ ὅτι οἱ μὲν ἀνόητοι, καὶ ὅταν ἦνε ἐνώπιόν των τὰ καλά, τὰ παραβλέπουσι καὶ τὰ παραμελοῦσι, διότι εἶνε ἀμέτρως κατειλημμένοι ἀπὸ τὰς φροντίδας τοῦ μέλλοντος· οἱ δὲ φρόνιμοι, καὶ μόνον διότι ἀναλογίζονται τὰ ἀγαθά, ἂν καὶ δὲν τὰ ἔχωσιν, εὐχαριστοῦνται ὡς νὰ τὰ ἔχωσι. Καθὼς οἱ μυῖαι ἀφήνουν τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τῶν κατόπτρων καὶ προσκολλῶνται εἰς τὰς τραχύτητας, τοιουτοτρόπως οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ ἱλαρὰ ἀπομακρυνόμενοι ἐπιπλέκονται εἰς τὰ ἀηδῆ. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουσι καὶ τινα λυπηρὰ καὶ δυσάρεστα, τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν θέλησιν ἡμῶν μᾶς ἐμβάλλουσιν εἰς ἀθυμίαν, ὡς οἱ πόνοι οἱ ἐκ τῶν νόσων καὶ τὴ πάρμοια, ἀλλὰ ταῦτα περιορίζονται εἰς στενὸν κύκλον καὶ δὲν εἶνε ἡ φυσικὴ τοῦ ἀνθρώπου κατάστασις· διὰ τὰ πλεῖστα δύναταί τις νὰ εἴπῃ μετὰ τοῦ Μενάνδρου·

Οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἢν μὴ προσποιῇ.

Τὸν θάνατον φοβοῦνται μόνον οἱ ἀνόητοι· ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅστις ὁπωσδήποτε κατανοεῖ τῆς ψυχῆς τὴν φύσιν, καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ βίου ἀναμένει καλητέρευσιν καὶ ὄχι χειροτέρευσιν, ἔχει τὴν ἀφοβίαν διὰ τὸν θάνατον μέγα ἐφόδιον εὐθυμίας.

Τοιαῦτοι ἐν περιλήψει συντομωτάτῃ οἱ περὶ εὐθυμίας ἰδέαι τοῦ Πλουτάρχου, ἀρκετὰ σύμφωνοι πρὸς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, διότι, ἂν καὶ ἠθικός, ἔβλεπεν ὅμως τὰ πράγματα μὲ ὀρθαλμὸν ἀτλοῦν καὶ ἤντλει ἐκ τῆς συνειδήσεώς του. Ἐξ ὧν ἐκ τῶν νεωτέρων πολλοί, ἐν τῇ ἐπιπολαιότητι αὐτῶν οὐδὲν ἀκριβῶς ἐξετάζοντες, περὶ οὐδενὸς φιλοσοφοῦντες, ὑπὸ ἀπειρίας ἐμπλεκόμενοι εἰς τῆς ἀθυμίας τὰ δίκτυα καὶ ἀγνοοῦντες πῶς ν' ἀντιδράσωσι κατ' αὐτῆς, ἀκολουθοῦσιν ὀλίγους φωνασκοὺς καὶ ἐξοδεύουσι χρῆμα, τὸ ὁποῖον, κατὰλληλον ἐὰν διετίθετο, ἠδύνατο νὰ δώσῃ πραγματικὴν καὶ διαρκῆ εὐθυμίαν, καὶ σπεύδουσιν εἰς ἑορτὰς καὶ ἑορτὰς ἀναζητοῦσιν.

Ἀλλ' ὁ Δισγένης περισσότερα ἀπήντησεν εἴς τινα ἐν Λακεδαίμονι ξένον, τὸν ὁποῖον ἔβλεπεν ὅτι παρεσκευάζετο φιλοτίμως δι' ἑορτὴν· τῷ εἶπε δηλαδή, Ἀνὴρ δὲ ἀγαθὸς δὲν θεωρεῖ πᾶσαν ἡμέραν ὡς ἑορτήν. Καὶ πράγματι ἐπιλέγει ὁ Πλούταρχος· ἱερὸν ἀγιώτατον ὁ κόσμος εἶνε καὶ θεοπρεπέστατον· εἰς τοῦτον ὁ ἄνθρωπος εἰσάρχεται γεννώμενος, ὄχι διὰ νὰ θεᾶται χαιροπόλητα οὐδὲ ἀκίνητα ἀγάλματα, ἀλλὰ, καθὼς λέγει ὁ Πλάτων, διὰ νὰ βλέπῃ αἰσθητὰς εἰκόνας πραγμάτων νοητῶν, καὶ τέρπηται παρατηρῶν ὅσα ὁ θεῖος νοῦς ἐφανέρωσεν, ἔχοντα ἔμφυτον ἀρχὴν ζωῆς καὶ ἀνήσεως, ἡλιον, καὶ σελήνην, καὶ ἄστρα, καὶ πόντους, ὅλα λείαντος βέοντας, καὶ γῆν, ἵνα φυτῇ καὶ ζῷα [illegible] δίδουσαν.

Νικόλαος Ἰ. Γαλανός

ΟΙ ΜΗ ΚΑΘΑΡΙΖΟΜΕΝΟΙ

Ὅταν πρωτοῆλθα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀνεγίνωσκα κάποτε εἰς τὰς ἐφημερίδας μερικὰς ἀστειολογίας περὶ τινος Μπουρδούσι.

Τί νὰ ἦτο αὐτὸς ὁ Μπουρδούσης;

Ἡμέραν τινὰ, ἐνῷ ἐβάδιζα κατὰ τὴν Νέαπολιν, εἶδα ὑπερύψηλον ἄνθρωπον στηριγμένον ἐπάνω εἰς ἕνα τοῖχον. Κουρελιάρης, ξεσκούφωτος, ξυπόλυτος, δίηγειρον εἶναι, τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἐλέγε· ἡ θέα οὔτε τοῦ Λαζάρου τοῦ πτωχοῦ.

Ἦτο ὁ **Μπουρδούσης.**

Χρόνια ὁλόκληρα θὰ εἶχε νὰ νιφθῇ, καὶ ἡ ἐπιδερμίς τοῦ ἦτο ἀθέατος σκεπασμένη ἀπὸ τριχύτατον στρῶμα βορβόρου, τὸ ὁποῖον εἶχε γίνει ἕνα μαζὶ μὲ τὸ πετσί του. Πρισμένα δὲ καὶ ὁλοφούσκωτα ἦταν τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του, καὶ ὅταν ἐπληγίαζες, ἐρπίνοντο ἐπάνω των πληγιασμένας σχισμάδες, γεμάταις ἀπὸ λάσπην, ἀπολιθωμένην καὶ αὐτήν.

Ἡ οἰκτρὰ αὕτη καὶ σχεδὸν βδελυκτὴ θέα παρουσίαζε καὶ τοῦτο τὸ περίεργον, τὸ ὁποῖον ἐβεβαιώθην καὶ ἀπὸ ἄλλας φορὰς ὁποῦ τὸν εἶδα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἠθέλετο κἂν τὴν κατάστασίν του. Καὶ ἡ αἰτία ἦτο τὸ ὅτι ὁ προσκολλημένος ἐπάνω του βόρβορος δὲν τὸν ἠνώχλει, καὶ καμμίαν δὲν τοῦ ἔφερε φαγοῦραν, ἀπ' ἐναντίας τὸν ἠχαρίστει, καὶ ὁ μεγαλήτερος γρυλλισμός, τὸν ὁποῖον θὰ ἄφηνε—διότι ἡ φωνή του εἶχε κάτι τι τὸ γρυλλίζον—θὰ ἦτο ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θὰ ἐβάλλεν ἂν τὸν ἐτίναζε τις μέσα εἰς καινένα λουτρόν.

Ἡ ἀνάμνησις αὐτὴ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνῷ ἐσκεπτόμην ὅτι ὁ Χριστὸς κατήργησε μὲν τὴν διάκρισιν τῶν φυγῶν εἰς καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα, ἀλλὰ διέρινε τοὺς δικαίους ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τοὺς καθαροὺς ἀπὸ τοὺς ἀκαθάρτους, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς τελευταίους, **καθαρίσθητε.**

Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες, συγκυλισμένοι εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας, θέαμα παρουσιάζοντες οἰκτρόν, εἰδεχθές, ἀποτρόπαιον, ἐπιδεικνύουσιν ὅμως τὴν τοιαύτην ἀθλιότητά των, καὶ λέγουσι μὲ τὴν καταφρόνησιν τῆς πωρώσεως: ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην καθαρισμοῦ.

Δὲν ἔχουν ἀνάγκην καθαρισμοῦ!

Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην, διότι ἡ συνείδησις των κατελασπώθη εἰς τὸν βόρβορον τῆς κακίας, καὶ ὁ ἠθικὸς βόρβορος ἔγεινεν ἓν μὲ τὴν ψυχήν των, τοιουτοτρόπως δὲ τὸ κακὸν εἰς αὐτοὺς ἀπέβη ἀπλοῦν, ὅτι εἶνε ἀκάθαρτοι, καὶ ὅτι εὐχαριστοῦνται εἰς τὸ νὰ μένουν τοιοῦτοι.

Εὐχαριστοῦνται, ναί· ἀλλὰ πολὺ θὰ ἦνε ἡ κραυγή των· ὅταν ἡ μάστιξ τῆς εἰδικῆς πτωχείας διαστίζῃ τὰς πληγὰς τῶν λεπτοφύων ψυχῶν των;

Κ[illegible] τοῦ Μουσολίνη πόσον τότε θ' ἀκουσθῇ ἐπαινοῦντα τὸν μακαρίαν καὶ ζηλευτά!

ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Τὴν 21ην λήγοντος μηνὸς Φεβρουαρίου συνεκροτήθη ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» ἡ ἐτησία Γεν. Συνέλευσις τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν. Κατὰ ταύτην, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνελεύσεως, ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐνεκρίθησαν αἱ ἐκθέσεις τῆς Γεν. Γραμματείας καὶ τοῦ Ταμίου, ὑπεβλήθη δὲ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἡ διαχείρισις εὑρέθη ἐν πλήρει τάξει γενομένη μετὰ πάσης ἀκριβείας. Ἀκολούθως τοῦ Προεδρείου ἀνακοινώσαντος τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς τὸ Συμβούλιον ἐπραγματοποίησε τὴν ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἀποφασισθεῖσαν πρὸ μηνῶν ἀναψυχήσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ εἰς τὸν κ. Μιχ. Ἰ. Γαλανόν, ἡ νέα Γεν. Συνέλευσις ἐξεδήλωσεν ὁμοφώνως τὴν πλήρη ἐπιδοκιμασίαν της· μεθ' ὃ ἐγκριθεισῶν νέων τινῶν προσποιήσεων εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Συλλόγου, ἐξελέγησαν ὡς μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους, οἱ κ.κ. Ἀντ. Βαρβαρήγος, Χρ. Μητρόπουλος καὶ Ἰω. Σιδερίδης.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

Α'. ΤΙ ΕΙΝΕ ΑΓΝΟΙΑ ΘΕΟΥ

Ἄγνοια Θεοῦ δὲν εἶνε τὸ νὰ ἀγνοῶμεν τί κατὰ τὴν οὐσίαν εἶνε ὁ Θεός, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐπιμένωμεν ὅτι γνωρίζομεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. Διότι ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι δύο ἄνθρωποι φιλονεικοῦσι μεταξύ των ὅτι γνωρίζουσι τὸ μέγεθος τῆς ἐκτάσεως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι ὁ μὲν εἷς λέγει ὅτι ἡ γνῶσις αὐτῆς εἶνε ἀδύνατος εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμόν, ὁ δὲ ἄλλος ἐπιμένει ὅτι δύναται νὰ καταμετρήσῃ ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου ὁλόκληρον τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν σπιθαμὴν τῆς χειρός του. Ποῖος ἐκ τῶν δύο τούτων θὰ εἴπωμεν ὅτι γνωρίζει τὸ μέγεθος τοῦ οὐρανοῦ; Ὁ ἐπιμένων ὅτι γνωρίζει πόσας ἔχει σπιθαμάς, ἢ ὁ ὁμολογῶν ὅτι ἀγνοεῖ; Ἔπειτα, περὶ μὲν τοῦ οὐρανοῦ προκειμένου, ὁ ὁμολογῶν ὅτι ἀκαταμέτρητος εἶνε, οὗτος περισσότερον γνωρίζει τὸ μέγεθος περὶ τοῦ Θεοῦ δὲ προκειμένου, οὐδὲ ταύτην θὰ δείξωμεν τὴν εὐλάβειαν; καὶ πῶς δὲν θὰ ἦτο ταῦτο τῆς ἐσχάτης παραφροσύνης;

Β'. ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Καθὼς ὅσα δένδρα βαθύτατα ριζωθῶσι καὶ ἂν ἀναριθμήτους δεχθῶσιν ἀνέμων προσβολάς, δὲν θραύονται, οὐδὲ ἀνα-

σπῶνται, ἐπειδὴ οἱ βίζαι σφιγγτὰ καὶ σταρὰ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς κρατοῦνται, κατρμίζας καὶ αἱ προσευχαί, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς ἀναπέμπονται, ἀσφαλῶς βιζωμένοι, ὑψηλὰ ἀνατείνονται, καὶ ἀπὸ καμμίαν λογισμῶν προσβολὴν δὲν ἀνατρέπονται. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ προφήτης λέγει· ἐκ βάθους τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου ἐκέκραξά σοι, Κύριε.

Γ'. ΛΟΓΟΣ, ΣΙΤΟΣ, ΠΗΓΗ.

Ἂς χρησιμοποιῶμεν τὸ χάρισμα τοῦ λόγου, ἂν νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείψῃ θέλωμεν. Ἐπειδὴ καὶ ὁ σῖτος, ἂν μὲν εἰς τὰς ἀποθήκας ἀφεθῇ διὰ πάντοτε, ὁ σκώληξ θὰ τὸν καταφάγῃ καὶ θὰ τὸν ἀφανίσῃ· ἂν δὲ τὸν ἐξαγάγωσι καὶ εἰς τὰ χωράφια τὸν σπείρωσι, πολλαπλασιάζεται καὶ ἀνανεώνεται πάλιν.... Καὶ καθὼς πηγή, ὅταν συχνὰ μὲν ἀδειάζῃ, καθαρίζεται περισσότερον καὶ ἀφθονώτερον ἀναβλύζει, ὅταν δὲ χώματα τὴν σκεπάζωσι, στειρεύει, τοιουτοτρόπως καὶ χάρισμα πνευματικὸν καὶ λόγος διδασκαλικός, συχνὰ μὲν ὅταν ἀντλῆται καὶ δίδῃ νὰ λαμβάνωσιν ἐξ αὐτοῦ ὅσοι θέλουσι, περισσότερον ἀναβλύζει, ὅταν δὲ κρύπτηται, ἐλαττώνεται καὶ σβύνει τελείως.

Δ'. ΔΙΑΤΙ ΝΗΣΤΕΥΟΜΕΝ

Ὄχι διὰ τὸ Πάσχα, οὐδὲ διὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου νηστεύομεν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἁμαρτήματα τὰ ἰδικά μας, ἐπειδὴ μέλομεν εἰς τὴν θείαν κοινωνίαν νὰ προσέλθωμεν ἐπειδὴ τὸ πάσχα δὲν εἶνε νηστείας, οὐδὲ πένθους ὑπόθεσις, ἀλλ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. Διότι ὁ σταυρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἐφόνευσε, καθαρισμὸν τῆς οἰκουμένης ἔφερε, χρονίαν ἔχθραν διέλυσε, τοῦ οὐρανοῦ τὰς πύλας ἤνοιξε, τοὺς ἀξίους μίσους φίλους κατέστησε.... μυρία ἄλλα μᾶς ἔδωκε καλά. Ἐὰν λοιπὸν ἀγάπης ὑπόθεσις καὶ καύχημα ὁ σταυρός ἦνε, ἂς μὴ λέγωμεν ὅτι δι' αὐτὸν πενθοῦμεν· διότι δὲν πενθοῦμεν δι' Ἐκεῖνον, μὴ γένοιτο! ἀλλὰ διὰ τὰ ἰδικά μας ἁμαρτήματα. Διὰ τοῦτο νηστεύομεν.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΑΓΙΑΝΤΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
Ἐξεδόθη τὸ ὄγδοον τεῦχος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 6 Μαρτίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. Β' 1—12
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἑβρ. Α' 10—14 καὶ Β' 1—4

Κυριακὴ 13 Μαρτίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. Π'. 34—38 καὶ Θ' 1
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἑβρ. Κεφ. Δ'. 14—16 καὶ Ε'. 1—6

ΟΙ ΔΙΔΑΞΟΝΤΕΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΗΜΙΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἐν τῇ Δ' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον
7—8 μ. μ.

Σαββάτῳ 4 Μαρτίου — Μιχ. Γ. Γιλανός
Κυριακῇ 5 Μαρτίου — Ἀρχιμ. Π.Χ. Δουληγέρης

Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης

Κυριακῇ 5 Μαρτίου ἐν τῇ α' λειτουργίᾳ Εὐσέβ. Ματθόπουλος
Κυριακῇ 5 Μαρτίου 4—5 μ.μ. Εὐσέβ. Ματθόπουλος

Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς

Πέμπτῃ 9 Μαρτ. 6 1)2—7 1)2 μ.μ. Εὐσ. Ματθόπουλος

Ἐν τῇ Ἐπαγγελματικῇ Σχολῇ τῆς «Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων»

Πέμπτῃ 6 Μαρτίου 3—4 μ.μ. Ἀρχιμ. Π.Χ. Δουληγέρης

Ἐν τῷ Ζαννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ ἐν Πειραιεῖ

Κυριακῇ 5 Μαρτίου — Γεώργ. Μακρῆς — ὥρ. 4—5
Πέμπτῃ 9 Μαρτίου — Ἀρχιμ. Π. Χ. Δουληγέρης — 7—8

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
Ἐν ὁδῷ Φλέσσα, ἀριθ. 5, πλησίον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τυπογραφεῖον Α. Ζ. Διαλησμᾶ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1 Ἰανουαρίου — 31 Δεκεμβρίου 1899

Εἰσπράξεις

Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1898		Δρ. 679.95
Ἀπὸ εἰσπράξεις συνδρομῶν	Δρ. 4316,35	
» ἀνταποκριτὰς Περιοδικοῦ	» 10470,45	
» χρεώστας διαφόρους	» 1311,05	
» βιβλία «Ἀναπλάσεως»	» 95 —	
» σώματα «Ἀναπλάσεως»	» 242,50	
» πωλήσεις φύλλων	» 97,80	
» εἰσπράξεις διαφόρους	» 658,35	
» δάνεια παρὰ διαφόρων	» 1000 —	
» λαχειοφόρους ὁμολογίας	» 1973 —	
» δικαιώματα ἐγγραφῆς	» 20 —	
» τόκους	» 155,80	
» Ι. Καζαντζὴν ἐν Πειραιεῖ	» 150 —	
		20490 30
		Δρ. 21170 25

Δαπάναι

Εἰς χάρτην Περιοδικοῦ	Δρ. 2906 —	
» τυπογραφικὰ	» 2407,50	
» γραμματόσημα	» 2676 —	
» μισθοὺς ὑπαλλήλων	» 7190 —	
» προμηθείας καὶ ἔξοδ. ἀνταποκρ.	» 2157,30	
» ἔξοδα διάφορα	» 1686,75	
» ἔξοδα περιοδείας	» 1260.30	
» ἐνοίκιον Γραφείου	» 600 —	
» βιβλία «Ἀναπλάσεως»		
Ἐπιστροφὴ ἀξίας βιβλίων	» 11,45	
		20895,30
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1899		274,95
		Δρ. 21170,25

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1899.

Ὁ ταμίας τῆς «Ἀναπλάσεως»
Γ. Στρατούλης.